

Saatja: Maire Iro - AKI
Saatmisaeg: esmaspäev, 16. juuni 2025 15:54
Adressaat: press - AKI
Teema: Pere Sihtkapitali uuringut puudutav kohtuvaidlus on lõppenud

Pere Sihtkapitali uuringut puudutav kohtuvaidlus on lõppenud

Riigikohus otsustas jätta Andmekaitse Inspeksiooni kassatsioonikaebuse Pere Sihtkapitali SA uuringut puudutavas kohtuasjas menetlusse võtmata. Seega on jõustunud Harju Maakohtu otsus, millega tühistati sihtasutusele määratud trahv menetluslike kaalutluste tõttu.

Maakohus ei andnud sisulist hinnangut andmekaitsealastele rikkumistele, vaid keskendus küsimusele, kas juriidilist isikut saab karistada, kui pole tuvastatud konkreetset füüsilist isikut, kes rikkumise toime pani. Kohus leidis, et karistusseadustiku § 14 toonane sõnastus ei olnud kooskõlas Euroopa Liidu õigusega ning sihtasutus ei saanud eeldada, et teda võidakse vastutusele võtta.

Riigikohus leidis, et juriidilise isiku derivatiivse vastutuse küsimus ei ole väärteloasja peatse aegumise tõttu enam asjakohane. Samuti ei pidanud kohus vajalikuks küsida Euroopa Kohtult eelotsust väärtelude aegumistähtaegade tõlgendamise osas, sest selles küsimuses oli Riigikohus juba varem seisukoha kujundanud.

Andmekaitse Inspeksioon rõhutab, et kuigi kohtumenetlus on lõppenud, ei puudutanud ükski kohtuaste sisuliselt andmetöötluse vastavust isikuandmete kaitse üldmäärusele. Andmekaitsealaste rikkumiste õiguslik külg jäi kohtus sisuliselt läbi arutamata ning kohtuvaidlus lõppes ilma uuringuga seotud andmetöötlustoimingute õiguspärasusele hinnangut saamata.

Inspeksioon juhib tähelepanu, et võimalike edasiste uuringute puhul tuleb vältida varasemate vigade kordamist. Vaid nii on võimalik tagada, et ühiskondlikult olulisi küsimusi uuritakse viisil, mis austab inimeste põhiõigusi ega tekita õigusselguse puudumisest tulenevat segadust või usalduskriisi.

Taust

- 2023. aasta augustis tekitas avalikkuses vastukaja Pere Sihtkapital SA poolt Tartu Ülikooli kaudu tellitud uuring, mida viis läbi uuringufirma RAIT Faktum & Ariko OÜ. Uuring keskendus lastetute naiste hoiakutele ja sisaldas tundlikke isikuandmeid, sealhulgas teavet sissetulekute, hariduse, elutingimuste, seksuaalharjumuste, poliitiliste vaadete ning usuliste ja maailmavaatelistele veendumuste kohta.
- Andmekaitse Inspeksioon alustas uuringuga seoses järelevalvemenetlused Tartu Ülikooli, SA Pere Sihtkapitali ja RAIT Faktum & Ariko üle, kontrollimaks andmetöötluse vastavust isikuandmete kaitse üldmäärusele ja isikuandmete kaitse seadusele. Uuringu osas tehti kaks ettekirjutust ja seejärel algatati väärtelomenetlus.
- Juhtumist ajendatult võttis inspeksioon vaatluse alla rahvastikuregistrist andmete väljastamise protsessi laiemalt ning algatas järelevalve Siseministeeriumi üle. [Ülevaade selle järelevalve tulemustest](#) on avaldatud inspeksiooni veebilehel.
- 2024. aasta juunis määras inspeksioon sihtasutusele väärtelotrahvi 30 000 eurot. Sihtkapital kaebas otsuse edasi.
- 13. mail 2025 tühistas Harju Maakohus trahviotsuse ning lõpetas menetluse. Inspeksioon esitas otsuse peale kassatsioonikaebuse.

- 2025. aasta juunis otsustas Riigikohus jätta inspeksiooni kassatsioonikaebuse menetlusse võtmata.

Varasemad kajastused menetluskäigust

- 22.05.2025 Andmekaitse Inspeksioon kaebas Pere Sihtkapitali uuringut puudutava kohtuotsuse edasi <https://www.aki.ee/uudised/andmekaitse-inspeksioon-kaebas-pere-sihtkapitali-uuringut-puudutava-kohtuotsuse-edasi>
- 15.07.2024 AKI väärteotsus Pere Sihtkapitali lastetu pereuuringu osas <https://www.aki.ee/uudised/aki-vaarteotsus-pere-sihtkapitali-lastetu-pereuuringu-osas>
- 05.09.2023 Pere Sihtkapital SA ja uuringufirma RAIT Faktum & Ariko OÜ menetluse hetkeseis <https://www.aki.ee/uudised/pere-sihtkapital-sa-ja-uuringufirma-rait-faktum-ariko-ou-menetluse-hetkeseis>
- 14.08.2023 Andmekaitse Inspeksioon alustas menetlust Pere Sihtkapitali SA tellimusel tehtud uuringu osas <https://www.aki.ee/uudised/andmekaitse-inspeksioon-alustas-menetlust-pere-sihtkapitali-sa-tellimusel-tehtud-uuringu>

Teate edastas

Maire Iro

Avalike suhete nõunik

maire.iro@aki.ee

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

Tatari 39 | 10134 Tallinn | Eesti

[LinkedIn](#) | [YouTube](#)

ANDEKAITSE INSPEKTSIOON